

Universitätsbibliothek Paderborn

**Francisci Tvrriani Societatis Iesv, Aduersùs
Magdeburgenses Centuriatores pro Canonibus
Apostolorum, & Epistolis Decretalibus Pontificum
Apostolicorum, Libri Quinq[ue]**

**Torres, Francisco de
Coloniae, 1573**

VD16 T 1629

Cap. XI. Responsio ad ea, quae Magdeburg. obijciunt contra doctrinam
Alexandri, epistola 2. de exauditione orationis per oblationes &
dignitate[m] sacerdotis: & demonstratio euidens, quòd haec ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-29685

Ez. 29. dicit propriè ac perfectè, Dominus Iesu, non qui hoc dicit ore, id est, qui in eum credit tantum, nondum tamen facit voluntatē eius, vt illi, de quibus aiebat Dominus: Hic populus labijs me honorat, cor autem eorū longè est à me: non enim loquebatur de non habentibus fidem, sed de habentibus fidem tantum. Hie ergo dicit plenē, Domine Iesu, qui per fidem & obedientiam Domini operatur salutem suam. Hic enim facit voluntatem patris, qui in cælis est, quod nō potest fieri, nisi in spiritu sancto, sicut Apostolus ait: & hic orat in spiritu sancto, sicut Iudas Apostolus in epistola sua præcipit. Obseruauit quoquè hoc genus dicendi πραγμάτων καὶ καταδέσης, quod est, dicere re & veritate, beatus Hieronymus in comment. Esa. cap. 66. inquiens: Dicere non sermone, quæ res facilis est, sed affectu & opere comprobatur. Idem post eum obseruauit Iunilius author valde eruditus, & in literis sanctis benè exercitatus: Ille enim, inquit, propriè dicit, qui voluntatem & mentem sono vocis enunciāt. Sic quoq; accipiendum est illud apud Malach. Et dixistis, Vanus est qui seruit Deo: id est, ita affecti fuisti, & ita vixisti, vt si vanum esset seruire Deo. & David, Dixit insipiens in corde suo, Non est Deus: id est, sic animatus fuit erga Deum, & sic vixit, vt si non esset Deus. Vtrunque notauit Theodorus Antiochenus: Occasione oblata, non grauatè ad utilitatem legētium obseruatione scripturarum adhibeo. Satis iam ostensum est, in fide sola, & in nomine Iesu, sine operibus non audiri orationem: neque plenē & in corde suo dicere, Dominus Iesu, eum qui credit tantum, id est, cuius fides non exercetur in opere dilectionis. Latro in cruce orans, non mine Iesu, quælo vos Magdeburgenses, an credidit latro de Christo, quod Deus esset, & quod remunerator esset? certè credidit, alioquin non dixisset, uit, nec in sola fide exaudiens fidem exercuit increpando alterius latronis impietatē, & confitendo peccata sua digna morte, & innocentiam Christi, cùm dixit: Neque tu times Deum, qui in eadem damnatione es? & nos quidem iustè, nam digna factis recipimus: hic verò nihil mali gescit. Quemadmodum ergo audebitis dicere, in fide & nomine Iesu, sine vllis prorsū operibus, exauditum esse? an non est ex operibus fides eius in euangelio ostensa? Præterea, non putatis eum, qui perfectè credidit, quod Christus esset Deus & remunerator, se Christo extota anima, & ex toto corde obtulisse? ista verò oblatio, an non fuit opus excellens ex fide? quomodò igitur sine vllis operibus per solam fidem exauditus est?

Responso ad ea, qua Magdeb. obijciunt contra doctrinam Alexandri episto. 2, de exauditione orationis per oblationes & dignitatem sacerdotis, & demonstratio evidens, quod hæc doctrina secundum scripturas sit: contra vero, quod tradunt Magdeb. exaudiri orationem in sola fide, contra scripturam esse.

Cap. II.

Obijci-

Obijciunt deinde cōtra doctrinam harum epistolarū, quod exauditio
orationis, in oblationibus & dignitate sacerdotum, in epist. Alex. 2. , ,
collocatur.] Sed recitemus quae Alexander scripsit. Ipsi enim, inquit, , ,
pro populo interpellant, & populi peccata comedunt, quia precibus suis
& oblationibus ea delent atq; consumunt: qui quanto digniores fuerint,
tanto facilius pro necessitatibus, pro quibus clamant, exaudiuntur. Multū
enim, vt ait Iacobus Apostolus, valet deprecatio iusti assidua, &c. Si hæc,
quæ Alexander Pont. scripsit, secundum scripturas scripta esse demonstra-
uero: consequens erit, vt qui hunc locū epistole Alexandri accusant, non
iā epistolā hanc, sed scripturā sanctā accusent, quā ad libidinē & arbitrium
corrūpunt, anteponētes doctrinæ & verbis spiritū, suū propriū sensum &
affectionē, sicut de similibus scripsit Magnus Athanasius in thesauro de Trini-
tate ad Nemesinū, quos idē Athanasius ait, nō dicere Dominū Iesum in spi-
ritu sancto, sed dicere in Beelzebub anathema Iesu. Videamus ergo, an vos oblatiōes, de
Magdeburgēs tales sitis, quales illi, quos sanctus Athanasius notauit, qui dignitate san-
cti vestrū sensum & affectionē, scripturis & verbis spiritū sancti anteponatis. cōdūm se
Dixit Moïses in Leuitic. expostulās iratè cū Eleazar & Ithamar sacerdoti-
bus: Curnō comedistis hostiā pro peccato in loco sancto, quæ sancta san-
ctorum est, & data est vobis, vt auferatis peccata multitudinis, (sic enim est
apud 70.) & rogetis pro ea? An nō collocatur hīc ex parte priuatæ ipsorum
deuotiois ac dignitatib; exauditio orationis in sanctis precibus & pijs obla-
tioib; sacerdotū, hoc est, in spiritu ex fide factis? Moïsem ergo, immō Deū
& scripturas eius reprehendunt, qui hanc doctrinam epistole Alexandri
reprehendunt. Deinde intuens in hunc locum Leuitici Oseas propheta,
& loquens de sacerdotibus, qui non erant, quales esse debebant ad pro-
pitandū Deum pro populi peccatis, ad hoc enim instituti erant: Pecca-
ta, inquit, populi mei comedent, & ad iniquitatem eorum subleuabūt ani-
mas suas, siue, vt est apud 70. in eandem sententiam, in iniquitatibus eorum
accipient animas suas: & erit sicut populus, sic & sacerdos: & vlcifcar super
eū vias eius. quē locū his verbis interpretatur beatus Cyrillus in cōment. *Cyrillus.*
huius prophetæ describā hīc totā interpretationē ex Grēco trāslatā. Facit,
inquit, ad hoc intelligendū, illud de hirco pro peccato scriptū, quādō ira-
tus est Moïses cōtra Ithamar & Eleazar, dicens: Cur non comedistis hostiā
pro peccato in loco sancto, (fuerat autem combustus hircus) quia sancta
sanctorum est? hoc dedit vobis comedere, vt auferatis peccata multitudi-
nis, & proprietatis pro eis coram Domino. deinde subiungit Cyrillus: Erāt
ergo mediū inter Deum & populum, comedentes pro peccatis, & precibus
iram Dei placantes, & velut proprias animas offerentes in odorem sua-
uitatis pro peccatis. hoc enim, inquit, significat aliquando in scriptura, ac-
cipere, quod enim erat paratum ad sacrificandū, & offerebatur, dicebatur
accipi, vt in libro Num. cūm de vacca ruffa præcipit Dominus: Præcipe, *Num 19.*
inquit, filijs Israel, vt accipiant ad te vaccam ruffam, pro eo, quod est, offre-

M m m   rant,

rant, siue adducant, ut beatus Hieronymus interpretatus est, & de leproso
 mundando: Precipiet, inquit, sacerdos, & accipient mundationi duas aues.
 Sic igitur hoc loco: Cum erunt, inquit, peccata populi, accipient sacerdo-
 tes animas suas, id est, offerent eas in sacrificium spirituale, scilicet viuen-
 tes recte, ut sacerdotes decet. Verum, qui ad hoc, inquit, erant assumpti, una
 cum alijs peccabant, idcirco minatur illis Deus captiuitatem, ac seruitutem,
 ablaturumque se eorum gloriam, ita ut nihil interficit inter sacerdotes & po-
 pulum. Haec tenus Cyrillus. An non collocatur hic quoque ab Osea pro-
 pheta exauditio orationis sacerdotum pro peccatis populi, quod ad ipsos
 pertinebat, in deuotis precibus & pijs oblationibus eorum, cum ait, Pe-
 ccata populi mei comedent? & in iniquitatibus eorum accipient animas su-
 as? id est, auferent peccata populi: sicut dixit Moises in Leuitico, sacrifican-
 tes, scilicet digni pro eis, (dixit autem, comedent: quia in sacrificio operan-
 tur, quae de sacrificio sunt, edunt) & offerentes animas suas in sacrificium
 spirituale, scilicet viuentes recte, ut beatus Cyrus (sic dixi) interpreta-
 tus est. Quorsum verò minaretur Deus per Prophetam sacerdotibus, qui
 turpiter viuebant, quos alioquin necessè erat pro populi delictis offerre, si
 ad facilius exaudiendas orationes eorum, non erat eorum sanctitas ac pro-
 bitas necessaria? si, inquam (ut istorum verbis utar) exauditio orationis, in
 eorum oblationibus (sanctis scilicet, & exaudiendi dignis) nullo modo col-
 locabatur. Pont. ergo Alexander, quod esset officium sacerdotum, & qua-
 les esse deberent, ut magis exaudirentur, optimè ac proprijs verbis Osea
 prophetæ docuit, neque tamè potuit calumniam Magdeburgensem effugere.
 Denique, quam verū sit, quod sanctus Pōt. Alex. secundū scripturas in epist.
 sua, quam vos Magd. accusatis, & tā quam falsam reiegitis, scripsit, quanto
 digniores fuerint sacerdotes, tanto facilius pro necessitatibus, pro quibus
 clamāt, exaudiiri: & quod facilior exauditio orationis, ex maiore dignitate
 In quo confitetur potissimum dignitas sacerdotis.
 oratīs sacerdotis pēdeat, quae est alioquin Dei donū, multis exēpli scriptu-
 rae sancte demōstrari potest, quę statim cōmemorabimus. Confitit autem
 hēc maior eorū dignitas, in orādo spiritu & veritate, qđ est ex gratia Dei.
 De hac enim maiore dignitate intellexit Alexander, quod dixit, sacerdotes
 quanto digniores fuerint, tanto facilius exaudiiri. Quod ut suo more Mag-
 deburgenses male interpretarentur, ad oblationem nudam, & ad dignita-
 tem solam exteriorem sacerdotum, totam exauditionem retulerūt, id est,
 quatenus sunt sacerdotes tantum, quod honorum & malorum commune
 esse potest: qui quatenus sacerdotes sunt, non est alius alio dignior: quare
 non de hac dignitate loquitur Alexander, qui ait, quanto digniores sunt,
 tanto facilius exaudiuntur. Etsi enim orationes ipsas sacerdotū, ut sunt mini-
 strī Christi ad offerendū in ecclesia positi, charisma ministerij sacerdotalis
 quanto decet, cōmenderet, si tē sacrificiū eorū, quod ab eis offertur, semper
 nomine ecclesiæ Deo acceptum, tamen quod ad eos ex gratia Dei pertinet,
 facilius exaudiuntur, cū ad sacerdotalem dignitatem ex ordinatione,
 dignitas

dignitas interior ex spirituali merito accedit, cui ante cæteros tum propter se, tum propter populum studere debent. In eiusmodi ergo oblationibus in spiritu, & dignitate interiori sacerdotum, in uocantium in veritate Dominum, consistit facilior ista, de qua Alexander Pont. loquebatur, exauditione orationis: quales oblationes fuerunt, quae Deo secundum scripturam placuerunt, quas Clemens lib. 7. commemorat, sic enim ait: Suscipe preces populi tui te in veritate in uocantum, sicut suscepisti dona iustorum in generationibus eorum, Abelis primum, Noe post egressum ex arca, Abraham post exitum ex Chaldaea, Isaac ad puteum iuramenti, Jacob in Bethel, Moysis in eremo, Aaronis in medio viuetum & mortuorum, Iesu Naue in Galgalis, Gedeonis in petra, & quæ sequuntur, nè omnes illas oblationes enumerem. Quod si ij, qui in sola fide Deum in uocant, omnes exaudiuntur, vt *Contra scris
Magdeburgenses contra scripturæ sanctæ authoritatem tradunt, cur dixit
Dauid: Propè est Dominus omnibus in uocantibus eum in veritate?* aut *peccatas traduc
Magdeb. exs
si is, qui in sola fide in uocat, in veritate in uocat: cur Apostolus non satis ha
buit dicere, vt accederemus in fide ad deprecandum sacerdotem magnum qui in sola fi
super dominum Dei, qui est Christus? quod quidem si dixisset, facile erat istis de Deum in
de sola fide more suo interpretari: sed dixit, Accedamus cum vero corde uocant.
in plenitudine fidei, vt intelligeremus, non continuo vbi fides est, esse ple
nitudinem fidei cum vero corde, quæ esse non potest sine charitate: quæ fi
dei superificata, eandem fidem format & implet, & sine qua fides non est
plena & perfecta. Rursus si in sola fide exauditio orationis collocada est, &
non in dignitate etiam orantis, cur dixit Dominus per Ezechielem: Tres vi
ri isti, scilicet Noe, Daniel & Iob, si fuerint in ea ciuitate, neque filios, neque
filias suas liberabunt, sed ipsi soli liberabuntur? cur istos tres potius nomi
nauit? quænam alia maior dignitas, quam fides sola in istis erat? aut si sola
fides sufficiebat, cur fides aliorum non satis fuit, vt exaudirentur in libe
ratione sua? nec enim, si non habuissent fidem, filios aut filias Danielis vo
casset, qui filios secundum carnem nullos habuit, sed secundum spiritum,
quos prophetia eius genuit. Sed persequamur iam ea, quæ deinceps ab istis
notata sunt & reprehensa.*

*Defensio doctrinae beati Petri in epistola Clementis de orando pro mor
tuis, & de exequijs mortuorum, quam Magdeburgenses accusant contra
scripturam epistolæ prioris ciudem Petri, collatis testimonijs Zachariae &
Esaiae ad interpretationem eius.*

Cap. 12.

*E*t quidem (inquit) pro mortuis orare, eleemosynas dare, & exe
crina de oratione dissonare, & à Petro nusquam tradita esse, quis est
qui ignoret? cùm nihil horum in Petri literis, nec alibi usquam in scriptu
raprecipiatur, &c.] Priusquam ad hoc respondeam, quia nihil nisi scriptum
sit, recipitis, & quæ scripta sunt, vestro sensu & authoritate, spretis sancto
rum

Mmm 2 rum